

Fokozott ütemben folytatják a villanyhálózat bővítését

Rövidesen sor kerül a külterületekre is

A Nehézipari Minisztérium Villamosenergia Iparigazgatóságán elmondották, hogy az utolsó község, Aporliget bekapcsolása után az első teendő a villamosított falvak vezetékhálózatának bővítése, hogy az időközben épült új utcákba, az új lakásokba is eljuttathassák a villanyfényt. A másik feladat a meglévő vezetékek kapacitásának növelése, hogy fel tudják venni az újonnan épülő kisfeszültségű vezetékek terhelését, s hogy a falu lakosságának is módjában legyen egyre több rádiót, televíziót, háztartási gépeket rákapcsolni a hálózatra.

A múltban országosan csupán kétszáz kilométer kisfeszültségű vezetéket építettek évente, ezt 19 megye és öt megyei jogú város között, tehát 24 felé osztották el, vajmi kevés jutott tehát egy-egy falura. Most, hogy véget ért a faluvillamosítás, jóval több pénz jut hálózat-

bővítésre. A Nehézipari Minisztériumban azt tervezik, hogy jövőre már 400 kilométer, 1965-ben pedig hatszáz kilométer kisfeszültségű hálózatbővítő vezetéket építenek.

A harmadik ötéves tervben 800–1000 kilométerrel bővül évente a kisfeszültségű hálózat. Évi 200–250 millió költenek majd hálózat-rekonstrukcióra állami beruházási hitelből, ezen felül körülbelül ugyanennyit felújítási keretből összesen tehát 400–500 millió jut erre a célra. A kereteket és a kilométereket az Országos Tervhivatallal közösen, a Minisztertanács jóváhagyásával osztják el a megyék között.

Külön programot dolgoztak ki a falvakhoz csatlakozó, de azoktól kissé távolabb eső külterületi lakott helyek villamosítására is. A harmadik ötéves tervben minden olyan külterületi lakott

helyre bevezetik a villanyt, ahol 30 lakásnál több van, a jelenlegi felmérés szerint mintegy 30 000 ilyen lakásról van szó. A programból azonban már az idén jelentős rész megvalósul. Az év végéig 4000 külterületi lakást látnak el villannyal, száz kilométer hosszú nagyfeszültségű és 120 kilométeres kisfeszültségű új vezetéket, valamint 57 oszloptranzformátor állomás segítségével. Erre a célra 27 millió forintot fordítanak s ebből 3 millió forintot a tanácsok adnak. Olyan településekre is eljut az idén a fény, mint a Szabolcs megyei Újdombrád, Tiszánagyfalu, Virányos, Tyukod-Zsirostanya, a Borsod megyei Szendrő-Büdkúpuszta, Onga-Ocsánalós stb.

A jövő évi külterületi hálózatépítési programot most állítják össze. A soron következő településeket a megyei tanácsok jelölik ki.

Százezer mázsa szőlő

Tanácskozás a szüreti készülődés jegyében

Érdekes szakmai és általános vonatkozású termelési problémák bontakoztak ki a Csongrád Vidéki Állami Pincégazdaság tegnapi megtartott termelési tanácskozásán. Csizmas Sándor, a vállalat főmérnöke beszámolója szerint

a vállalat az első félévi felvásárlási tervét 27 százalékkal túlteljesítette.

A termelőket a legutolsó árrendezés ösztönözte nagyobb mennyiségek szerződéses eladására, ami a tervtényezőkre kedvező hatással volt. Erdemük azonban az eredmény azoknak a vállalati dolgozóknak is, akik szorgalmasan látogatták a szőlőtermelő gazdaságokat, felvilágosították őket a szerződéses szállítások anyagi előnyeiről.

Mint figyelmeztető példát említette beszámolójában az előző főmérnök azt az esetet, amikor az egyik vidéki pincénél abból keletkezett kár, hogy az ott beosztottak lazán kezelték a borok kezelésére kapott központi utasításokat.

A megjelentek figyelme főleg a nyolc szocialista versenyben álló és a hasonló szerződést vállaló Szeged I.

értékesítő pince eddig elért eredménye felé fordult.

A teljesítmények ez idő szerint mindenütt pozitív értékűek.

Vonatkozik ez elsősorban a versenyző pince és a benne dolgozó 15 tagú Fekete János féle brigádra, amelynek jó helyezését a pincevezetővel fenntartott állandó szoros és barátságos kapcsolatok alapozták meg. Itt a munka jó organizációja hat termékenyítőleg a dolgozókra. Bizonyíték erre a 330 százalékos példamutató anyagmozgatási eredményük. Hasonló jó az adminisztrátorok teljesítménye is, ami szintén hozzájárul a pince félévi kedvező eredményéhez. Legnehezebb

a palackozó üzemegységben

foglalkoztatott öt, ugyancsak szocialista címért vetélkedő brigád helyezete. Ott ugyanis — a munka természeténél fogva — sok a kisebb bal-eseti sérülés, aránylag kevés a törzsgárdatag, a sok kétlaki dolgozó vándorol.

Mint állandó komoly problémáról beszélt a tanácskozás a munkaerő-hiányról. Ezt a jelenséget lényegében ör-

vendetesnek lehet tekinteni, mert nem egyéb, mint a szocializmus forradalmi méretű építésének törvényszerű velejárója. Vállalati szempontból azonban komoly gondot okoz. Segíteni rajta pedig csak gyors ütemű gépesítéssel lehet. Foglalkozott az értekezlet a 100 ezer mázsa tehető szőlő gyakorta nyilatkozott a szállítási osztály jó munkájáról és

megállapította az egyes pincék versenyállását.

Eszerint a felvásárló részleg első három helyezettje: Ásotthalom, Pusztamérges és Szeged II. Az értékesítő üzemegységek jelenlegi sorrendje pedig: Szeged I., Szeged III., illetve Orosháza.

Ormos János

Gyékényaratás

— derékgig érő vízben

Miért megy veszendőbe a vízi növény az Alsó-tiszaí Nádgazdasági Vállalat területén?

A nagy nyári mezőgazdasági munkák tulajdonképpen már befejeződtek Tápén, mindössze a céplőgépek dolgoznak még néhány napig, ami érthető is, hiszen a Tisza túli területekről a horadás most — pontonhíd hiányában, amit Algyőre szállítottak — kompon történik. Ez pedig lassítja a gabona beszállítását. A mezőgazdaságból felszabadult munkaerő országjáró útra kelt, hogy az ősi mesterséghez, a gyékényszövéshöz szükséges nyersanyagot összegyűjtsék. Kétszáznyolcvan vízi arató indult a Tiszántúlra, ahol a Berettyó, a Körösök és a Tisza holt ágai a fő területek.

Védekezés a piócák ellen

A gyékény betakarítása nem könnyű munka, különösen az idén, mert az intenzív öntözés következtében a termőhelyek nem száradtak ki, s a gyékényesek derékgig érő vízben dolgoznak egész nap. Még csak nehezíti munkájukat, hogy ruhájukat sem tehetik le. Régi rossz cipőkben, ruhákban aratnak, mert csak így tudnak védekezni a piócák csípései ellen.

Az aratás nem egyszerű fizikai munka, szakértelem, s gyakorlat is kell hozzá, mert a termést is ók válogatják, ügyelve arra, hogy csak jó minőségű gyékény kerüljön a szállító eszközökre. Jelenleg Mezőtúr, Túrkeve kör-

nyékén, s Csongrádon a Vörös Csillag és Tisza Termelőszövetkezet földjein dolgoznak a betakarító brigádok.

A gyékényaratás nehézségei

Nem tudni, miért nehezíti a Tápéi Házipari Szövetkezet munkáját az Alsó-tiszaí Nádgazdasági Vállalat, amely csongrádi székhellyel működik, de területe több megyére kiterjed. Már tavaly nem járultak hozzá, hogy a tápéiak közeli részeken, mint például Szeged-Mihálytelek, Gyálarét vagy a Pankotai Állami Gazdaság területén arathassanak. Az idén hosszú huzavona után, felsőbb szervek közbenjárására vállalták a csongrádiak, hogy ötezer kévét szállítsanak, e kötelezettségük teljesítését azonban mindig halogatják, ami a termés minőségének romlását vonhatja maga után. A mihályteleki és a gyálaréti részen pedig aratatlantul marad a vízi növény, kárba vesz, holott a gyékényből az országának értékes valutát jelentő exportcikk készülnek. Nem közbömbös az sem, hogy mennyivel kevesebbe kerülne a nyersanyag, ha nem Szolnok és Békés megyéből, hanem Szeged környékéről, Csongrád megyéből tudnák szállítani.

ban viszont csupán 4%-kal emelkedett a termelés.

A tapasztalat megcáfolta a »szabad piac« híveinek azt az »elméletét« is, hogy a KGST országainak együttműködése nem lépi át a szokatlan technizmus határait, nem küzdi le a nemzeti elhatároltságot és kétoldali kapcsolatokra támaszkodik. — Az első időkben a KGST abban segített a tagállamoknak, hogy fejlesszék kereskedelmüket, majd amikor ezek az országok tervgazdálkodásra tértek át, segített összehangolni a gazdasági terveket: előbb az áruszállítások, majd a tervek egyes ágainak az összehangolása, végül a közös tervek perspektívája voltak tehát az együttműködés fokozatai az elmúlt 10 évben. Az 1966–1970-es, soron következő öt-éves tervek már a teljes koordináció jegyében készültek.

A terveket koordinálni nem könnyű. Különbözhetnek a szempontok. A szocialista táboron belül azonban nincsenek kibékíthetetlen ellentétek, nincsenek egymással konkuráló csoportosulások: »gyenge« és »erős« partnerek. A nemzetköziség, egyenlőség és baráti kölcsönöség eszméje segít megoldani a felmerülő problémákat a közös érdekében. Azoknak, akik »surlódásokról« és »ellentétekről« beszélnek, válasz volt az idén júliusban tartott tanácskozáson a KGST tagállamai részéről tanúsított teljes egyetértés a felmerült kérdések szemléletében, megítélésében.

Technizmusnak és »nemzeti elhatárolásnak« lehet-e nevezni azt a sokoldalú és közvetlen termelési-műszaki együttműködést, amelyet a Szovjetunió és az NDK a vegyipar, az NDK és Lengyelország a barnaszén feltárása, Románia, az NDK, Csehszlovákia és Lengyelország a cellulóze feldolgozása terén fejt ki együttesen? Öt országot kapcsol össze a »Barátság« olajvezeték: Magyarország, az NDK, Lengyelország és Csehszlovákia már korábban összekapcsolt energiarendszerbe bekapcsoltott Nyugat-Ukrajna energiarendszere is, Magyarországra pedig megindult a

szovjet villamosenergia-szállítás. A sokoldalú együttműködés más irányában például létrejön a közös teherautópark, a közös elszámolás rendszere, szervezés alatt van a gazdasági együttműködés nemzetközi bankja, megvan a szabványosítás nemzeti intézete, Prágában megkezdte működését az egyesült energiarendszerek központi diszpécserirányítója.

A szocialista országok tapasztalata az, hogy erőfeszítéseiket összehangolva, a munkamegosztásban mindegyikük potenciálja megkösorozódott. Az eredményt mutatják a számok: 1962-ben a KGST országai között 14 %-kal nőtt a kereskedelmi forgalom, s a kölcsönös szállítások mellett mindegyikük külkereskedelme is 10%-kal növekedett. A gépek és gépi berendezések szállítása maga 21%-kal emelkedett.

A szuverenitás a szocializmus viszonyai közt nem jelent gazdasági elzárkózottságot. Maga az a tétel is, hogy »támaszkodjunk saját erőinkre«, épp a nemzetgazdaság teljességét kihasználó koncepcióhoz vezet, a szocializmus teljes kiépítésének a koncepciójához, ami pedig magának az ország népének az ügye. De az is természetesen, hogy a Szovjetunió, amely — mint az első szocialista ország a kapitalista környezetben — saját erőivel volt kénytelen kiépíteni gazdasági életét, most, amikor kialakult a szocialista világrendszer hatalmas területe, összes természeti gazdagságával a baráti népek oldalán áll. Az elkülönülés, elhatárolódás a szocialista országok egységes gazdasági rendszerével szemben tehát rövidlátásra vallana, azt nem igazánl semmiféle elmélet, ellentmondana annak az objektív tendenciának, amely természetszerűleg érvényesül a nemzetgazdaságok kölcsönös közeledésében egymáshoz.

Az elkülönülés visszavetné az illető országot a fejlődésben. Észköz tehát a moszkvai értekezlet résztvevőinek az a meggyőződése, hogy »minden egyes ország nemzetközi feladata kihasználni belső tartalékait és lehetőségeit, együttműködni a gazdasági kapcsolatok további fejlesztésében, erősíteni a szocialista országok egységét és összeforrottságát — a proletár nemzetköziség elve alapján.«

Törvényszerű az is, hogy a béke és a jószomszédi viszony erősítése érdekében a más társadalmi rendszerű országokkal is fejlődjenek a KGST-országok kereskedelmi kapcsolata. E fejlődő kapcsolatot jól jelzi az a tény, hogy a tőkés országokkal lebonyolított külkereskedelem 1962-ben 9%-kal nőtt, a gazdaságilag gyengén felelt országokkal folytatott kereskedelem emelkedése 19% volt.

A moszkvai értekezleten megállapodtak abban, hogy javasolják az ENSZ-nek, hívjon össze nemzetközi értekezletet a kereskedelem kérdéseinek megtárgyalására, hozza létre a nemzetközi kereskedelem szervezetét, amelyben képviselve legyen minden világrész minden országa.

MARK MAKSYMOW

Országos történelmi vándorgyűlés

A Magyar Történelmi Társulat, a Művelődésügyi Minisztérium közoktatásiügyi főosztálya, az Országos Pedagógiai Intézet és a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat rendezésében hétfőn országos történelmi vándorgyűlés kezdődött Sárospatakon. Az egykori Rákóczi-vár lovagtermében rendezett tanácskozással csaknem száz történész, levéltáros, történelem szakos tanár érkezett az ország minden részéből. A vándorgyűlésen részt vett dr. Julius Mérsar, a Csehszlovák Történelmi Társaság képviselője és Lidwig Langerbeck, az NDK történelmi társaságának titkára is.

Tóth Béla

(Somogyiné felv.)

PAJTÁSOK